

HONVÉDSÉGI SPORTVERSENYEK TAPASZTALATAI

UJ honvédségünk kiépítési munkájában örömmel üdvözljük legfelsőbb vezetőink azon törekvését, hogy a kiképzéshez szervesen hozzátartozó mind a fegyvernemi csapatversenyek, mind az általános sportversenyek megtartására — a közismerten sok nehézség ellenére is — módot tudtak találni.

A nehézségeket elsősorban a csapat tudja és ismeri, mert az nemcsak a mindenki által tudott és ismert igen szerény anyagi eszközökben rejlik, hanem sok más téren is mutatkozik. Elegendő, ha rámutatunk az alakulatok igen csekély létszámára, a kiképzést folytató csekély oktatókeret nagymérvű és sokoldalú elfoglaltságára, a vezénylésekre, a mostoha elhelyezési viszonyokra, a nem elegendő kiképzési eszközökre, lőszerhiányra, a sok helyen nem megfelelő lövöldei és gyakorlótéri helyzetre, a kiképző táborok (lőiskolák) hiányára, a minden versenyhez feltétlenül szükséges rendszeres edzés sok helyütt majdnem teljes mellőzésére, a nélkülözhetetlen sport- és akadálypályák hiányára, stb., stb., amelyek ismeretében tudjuk csak értékelni a mindezek ellenére már most is felmutatott jó eredmény valódi tartalmát.

Új honvédségünk első hadseregversenye, főként abból a szempontból lesz különösen értékes, hogy ennek lebonyolításával kapcsolatban milyen tanulságokat vonhatunk le a jövőre. Ezek a tanulságok és tapasztalatok igen sokoldalúak. Kiterjednek az egyes versenyszámoknál

- a) versenykiírás idejére,
- b) versenykiírás módjára,
- c) a versenyszabályok részleteire
- d) a pontozásokra, értékelésekre,
- e) a versenyzők felszerelésére,
- f) az egyes pályák berendezésére, előkészítésére,
- g) az előmérkőzésekre;
- h) a versenyző csapatok létszámára, összeállítására,
- i) az egyes versenyszámok alapkövetelményeinek (standard) meghatározása.
- j) a technikai lebonyolításra.

A lebonyolított versenyek részletes adatairól az illetékes kiképzési osztály valószínűleg részletesen beszámol és az eredményeket közzéteszi, ezért a versenyekkel kapcsolatban csak az alábbiakban felsorolt szerény megjegyzéseimmel, az egyénileg általam tapasztaltakra kívánok néhány sorban rámutatni, mint egyszerű néző, aki a csapat szempontjából figyelte a versenyeket.

Általános tapasztalatok.

A versenyeket (helyőrségi, seregest és hadsereg) már a kiképzési év elején lenne célszerűbb kiírni. Ez szükséges lenne többféle okból. Mégpedig, hogy minden alakulat jóelőre tudja, hogy milyen versenyre, milyen csapattal — vagy egyénekkél — mily követelmények, fetételek mellett, mikorra legyen kész, tehát ahhoz hogyan készüljön, azaz kikkel, hol és milyen mérvű és ütemű edzést folytasson.

Nélkülözhetetlennek vélem ugyanis *mindennemű versenyhez* a megfelelő mértékű előkészítést, — edzést.

A versenyekhez előre kidolgozandó volna — az idei tapasztalatok figyelembevételével — minden versenyszámra egy részletes és állandó versenyszabály kiadása. Ennek tartozékaként az egységes és részletes pontozás, értékelés. A versenyszabály tartalmazná mindazt, amit az egyes versenyzőknek (csapat vagy egyéni), a versenybizottságnak és a rendező parancsnokságnak tudnia kell.

Szükséges lenne az egyéni versenyzéshez körlátokat, osztályozást, felállítani mindazon számokban, amelyeknél például egy régi, ismert kiváló eredményt felmutató versenyző olyanokkal kerülhet össze, ahol ujoncok, kezdő sportolók is indulnak. Nem egyeztethető ugyanis össze az, ha ugyanazon versenyszámban különféle értékű, képességű, illetve eredményű versenyző egyformán indulhat, minden megkötés — hadicap — nélkül, azaz egy kezdő egy országos bajnokkal.

E célra kategóriákat, versenyszabályokat kell létesíteni a honvédségi versenyeknél is, épp úgy, ahogy az a polgári versenyeken ismeretes.

Elkerülhető így az a most bekövetkezett és sportszempontról kívánatosnak egyáltalán nem mondható nem is egy eset, hogy néhány kiváló ú. n. „all round“ atléta a versenyszámok zömében vagy győztes lett, vagy legalább is igen jó helyezést ért el éppen azért, mert a versenyzők nem egy nivójúak voltak. Tehát ezek a régi és állandó edzésben levő versenyzők helyzeti előnyben lennének mindig a fiatal, kezdő versenyzőkkel szemben, — ha nem választjuk őket szét.

A új honvédség a sport célkitűzéseiben *csak a tömegsport* érdekeit szolgálhatja. Ezért nem egyesekkel, hanem tömegekkel kell edzést folytatnia és tömegekkel kell versenyeznie is! Ha pedig nem találjuk meg a módját annak, hogy általában egyforma képességű embereket, egyforma eséllyel indítsunk mindenféle versenyben, akkor talán akaratlanul is a „sztár“ rendszer kinevelését segítjük elő, amit pedig feltétlenül el kell ítélnünk.

Tehát nem egyes nagyságok „kiváló“ eredménye, hanem a legszélesebb körű tömegek átlagos „jó“ eredményének felmutatása legyen a cél.

E kérdés második részéhez tartozik az is, hogy bizonyos fokú visszatetszést szül a tömegnél az, ha mint a hadseregv versenyek díj kiosztásánál látta, hogy egy-két, egyébként igen derék katona és nagy-szerű sportember 6—8 tiszteletdíjat szed össze pár nap alatt játszva, esetleg minden különösebb erőfeszítés nélkül, — s ők a kezdőtömegek,

ezekkel szemben minden fáradozás és erőfeszítés mellett sem jutnak helyezéshez, s így díjazáshoz sem.

Meg kell és meg lehet találni a módját az *egyéni versenyekben* annak, hogy ha nem is több, de legalább két osztályba soroljuk a versenyzőket. Bár igen kívánatos lenne az illetékesek és szakemberek által meghatározott módon, 3 kategóriát felállítani. Ez lehetne:

a) legjobbak — országos vagy kerületi viszonylatban már eredményt felmutatottak csoportja,

b) átlagos versenyzők, — különféle versenyen már helyezést értek,

c) kezdők — akik a kérdéses versenyszámban még soha sehol nem versenyeztek.

Márpedig, ha a tömegek átlagversenyzője azt látja, hogy néhány régi csillag végigtarolhatja minden korlátozás nélkül az összes versenyszámokat, akkor nemcsak, hogy nem nyerünk új versenyzőket és igaz sportembereket, — hanem a meglévőknek is kedvét szegjük. A kiképzés és az országos érdek is azt követeli meg, hogy éppen a honvédségben teremtsük meg a tömegsportot és segítsük azt elő minden erővel, — mint ahol éppen a legkönnyebben lehet a fiatal tömeget sportra nevelni.

Gyalogsági járőrverseny.

A gyalogsági járőrversenynél az erre vonatkozó rendeletben meghatározott létszám, menetteljesítmény, felszerelés és fegyverzet, standard idő és akadálypálya a kiírás szerint megfelel.

E versenyszámot minősíthetjük a honvédségi összes versenyek között a legnagyobb teljesítményűnek. Mert 21 km-t versenyütemben, nagyrészt futva, felszereléssel, nagy melegben és porban végrehajtani még sík és egyenletes terepen sem könnyű dolog. Még kevésbé az, ha a menetvonal — mint a Szekszárd—Tolna-i versenyen — előbb egy 11 akadályt magába foglaló elég nehéz akadálypályán való áthaladással, majd a járőrparancsnoknak kiadott útvázlat alapján, a táv egyharmadában elég meredek hegyen, majd meredek és mély vízmosásos lejtőn, továbbiakban víz fölött átfektetett keskeny büvűn, azután egyhangú kukoricások között és végül kemény műúton vezet.

Az emberi szervezetet teljesen kimeríti 21 km-nek előbbieik szerinti távgyaloglása, illetve versenyfutása. Fokozza a nehézséget, hogy nem egy embernek a saját erőállapotához kell mérnie, illetve választania az iramot, hanem mert csapatverseny lévén, a csapat együttes haladása és így a leggyengébb ember teljesítménye a döntő, ezért a csapat minden egyes tagjának előbb említetthez kell igazodnia. Tévedés lenne azt hinni, mintha talán ez a körülmény a jobb kondícióban levő embereknek talán könnyebbséget jelentene.

Itt megjegyzem, hogy célszerűbbnek látszik változatosabb terepen rendezni e versenyt. Ha változatosabb a terep, az ugyan fokozottabb követelményt jelent, mind a parancsnok tájékozódni tudása, mind a csapat menetteljesítménye szempontjából, — de ez ellensúlyozható a táv-

nak a terep nehézségéhez mért megrövidítésével. Igen fárasztónak bizonyult a táv kétharmadában mutatkozó egyhangú poros út és a változatos kultúra helyett a kukoricások egyhangú tömege.

A kézigránát dobásnál nem volt megfelelő kiásott fészkek, illetve elég mély árokresz. Azonkívül a dobóhelytől a célok mélyebben feküdtek. E miatt a kézigránatok részben kicsapódtak a kis árokból, részben a rövid dobások abba belegurultak. Az *összdobások* miatt a becsapódási hely pontos megfigyelése, előbbi okok miatt elég nehéz.

Az értékelés nem határozta meg tökéletesen, hogy a kidobott kézigránatok fele alatt — 13-ból — 6, 6^{1/2} vagy 7 dobás értendő.

Az is meghatározandó volna, hogy ha egy csapat nem éri el az előírt kézigránát találatsszámot, akkor az a lövészetet végrehajtja-e vagy sem, tehát hogy a versenyből kiesik-e? Szerény véleményünk szerint egy 20—21 km-es menetet végrehajtott csapatra, kirívó szabálytalanság elkövetése nélkül „kiesett” határozatot hozni, mind katonai és csapatszempontról, mind a sportszerűség szempontjából igen aggályos lenne.

A lövészetnél a meghatározott számú köteles találaton felüli találatok az ideai pontozásnál túlértékeltnek mutatkoztak. Bár azoknál a katonai versenyszámnál, ahol lövészet is be van állítva, a *találati eredménynek feltétlenül jelentős szerepet* kell biztosítani. Azonban ez nem lehet annyira túlságos mértékű, hogy pl. egy mesterlövészekből összeállított csapatnak módja lehessen esetleg a távot lesétálni és aránylag pihent állapotban csak a jó lövedékkel érvényesülni. Megfelelő arányt, illetve egyensúlyt kell megtalálni a menetteljesítmény ideje, a kézigránát-találatok és a lövészet találatok között.

A tolnai kis lövölde miatt a csapatok a lövészetet nem hajthatták végre egyszerre, hanem csak megosztva. Emiatt egyik-másik csapat torlódásától lehetett tartani. Ennek folytán az időmérési nehézségek miatt, a beérkezési időt közvetlenül a lövészet előtt kellett lemérni. Nem szorult különösebb indokolásra, — ahogy egyébként a kirírás is szólt, — hogy a lövészetet a csapat összidejébe be kell számítani. Igen nagy különbség ugyanis az, ha valaki kényelmesen és időben nem korlátozottan lő, vagy ha egy csapat menetidejében minden másodperc is, amit a lövészetnél megtakaríthat, az értékes jó pontokat számít. Legcélszerűbb volna menet alatt lövöldén vagy terepen színes léggömbökre küzdőlövés formájában lőni!

Már csak emiatt is indokoltabb változatosabb terepen és nagyobb lövöldén (pl. Pécsen) rendeztetni a versenyszámot, mert így könnyebben és célszerűbben hajtható végre.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül azt az egyéni benyomásunkat, hogy a csapatok erre a versenyre általában nem igen készültek elő megfelelően. Főképp vonatkozik ez a lövészetre. Különben nem fordulhatott volna elő az, hogy pl. egy versenyző puskáján a célgömb fordítva volt elhelyezve, másoknál a zárvezet nemhogy olajozva, vagy zsirozva nem volt, hanem annyira rozsdás állapotban volt — vagy

éppen más puskához tartozott — hogy lövés után nem tudták a záródugattyút többben kézierővel kihúzni, ezért lövés közben a tüzelőállásból egyesek feláltak és a záródugattyú gombját lábbal rugdalva üritették ki a puskát. Ez a katonához nem illő eljárás a jövőben semmiféleképpen sem fordulhat elő anélkül, hogy súlyos büntető, hibapontokat ne eredményezzen.

Természetesen azok a csapatok, ahol ezek előfordultak, a találati eredménnyel sem dicsekedhetnek. Pedig az a körülmény, hogy akadnak csapatok, amelyek elérték, illetve jelentősen túl is szárnyalták a meghatározott találati követelményt, — ez azt mutatja, hogy már csekély edzéssel is el lehetett érni megfelelő eredményt.

A verseny a nemes bajtársi érzésre és felfogásra több szép példát mutatott fel, amit mindnyájan örömmel és elismeréssel vehetünk tudomásul. Ugyanis majd minden járőrben érthetően akadt 1—2 ember, aki vagy a nagy meleget, vagy az erős iramot társainál kevésbé bírta és segítségre szorult. Így több embereit azzal könnyítették bajtársai, hogy szerelvényüket, vagy puskájukat vitték. Másokat karofogva és ketten közrefogva próbálták gyorsabb ütem betartása céljából segíteni, sok kilométeren át. Láttuk azt, hogy a járőrparancsnok segítette beosztottját, de láttuk azt is, hogy a beosztottak segítették a rosszul lett parancsnokukat. Egymás megsegítése egyébként a csapatversenyben mindig meg van engedve, mert az összteljesítményt bírálják el és nem az egyéni teljesítményt.

Általában megállapítható, hogy az egyes versenyágakra kevés nevezés történt. Kívánatos volna, hogy mind az edzésekre, mind a versenyekre a meghatározandó kategóriák szerint, sokkal többen és önként jelentkezzenek. A jelentkezés érdekében a tapasztaltabb sportoló és versenyző bajtársak, a csapat sporttisztok, illetve tiszthelyettesek és a parancsnokok is gyakoroljanak befolyást és különösen a kezdőknél találjanak alkalmat a serkentésre. Tapasztalat, hogy a kellő pillanatban és megfelelő módon alkalmazott pár búzdító, — vagy ha kell erélyes szó, — a húzódozó, fiatal, kezdő, esetleg lusta sportolóból egyszerre kiválthatja az illetőben addig szunnyadó nagy akaratot, törekvést, ambíciót, s azzal együtt a kiváló eredményt is. Sehol sem oly igaz az a közmondás, mint éppen a sport, a versenyzés területén, hogy gyakorlat teszi a mestert! Célunk legyen tehát a csapatnál minél több embert, minél több versenyre edzeni és minél több versenyben valóban el is indítani. A versenyzők tudják azt, hogy mit jelent az úgynevezett versenyrutin megszerzése. Bebizonyított tény, hogy a versenyzők közül nem feltétlenül az nyeri meg a versenyt, aki egyébként nyugodt viszonyok között edzésben rendszerint a legjobb eredményt mutatja fel, hanem inkább az, aki megfelelő versenytapasztalattal rendelkezik és a minden versennyel együttjáró versenyzésgalmak ellenére is idegeinek ura tud maradni, mert csak így tudja képességeit a legteljesebb mértékben kifejtetni. Ez pedig csak úgy érhető el, ha igen sok versenyben részt veszünk.

A tüzér, műszaki és híradó csapatverseny, valamint a parancsőr-

tiszti lovaglás igen szép eredményeket hozott, amelyekről részletesen az illetékes osztály fog beszámolni.

Ezekről annyit jegyezhetnénk meg, hogy mindegyik verseny megmutatta az illető fegyvernem sajátosságának megfelelő igen jó kiképzési fok *versenyszerű* beigazolását. Kívánatos lenne a parancsörtiszti lovaglásban olyan bajtársaknak is indulni, akik ha jelen beosztásukban lóval nem is rendelkeznek, de lovaglásbani tudásuknál fogva, — kirendelt lovakon — a verseny végiglovaglására igen alkalmasak.

A hirdó versenyben talán fokozni lehetne jövőben a fizikai teljesítményt, mert az pl. a gyalogsági járőrversenyhez viszonyítva, kevésnek látszik.

A most lebonyolított hadseregverseny új honvédségünk első központi versenye volt s mint ilyen, minden tekintetbe elégedettek lehetünk. Nemcsak a versenyzők, hanem az egyes pontozó, értékelő bajtársak, versenybizottsági tagok, pályabírák, rendezők, stb. valamennyien tanultunk és újabb tapasztalatokat szereztünk ahhoz, hogy a legközelebbi versenyen már ennél is jobb és értékesebb eredményeket mutathassunk fel.

Szükségesnek vélem megemlíteni a hadseregverseny díjainak kiosztása után elhangzott és igazi sportfelfogásról tanuskodó és nemes katonalélekből fakadó pár lelkes szót, amit a honvédség legjobb atlétája jogán *Schneider Imre* 1. ker. állományába tartozó honvéd bajtársunk intézett mikrofon útján a megjelentekhez, a díjakat kiosztó Dinnyés Lajos miniszterelnök és honvédelmi miniszter úrhoz, a díjakat adományozó magasállású közéleti személyekhez és hatóságokhoz, — az összes versenyzők nevében, — melyben megfogadták, hogy a honvédségi tömegsport érdekében minden munkát és fáradságot örömmel vállalnak, hogy az ország újjáépítésében a honvédsportolók is méltóan kivegyék a részüket.

A katonai sport különösen, de minden más sportág művelése általában egyben kiképzési érdek is. Ezért a sport művelése, szeretete és támogatása minden jó katonának — állásra, beosztásra vagy rendfokozatra való tekintet nélkül — legyen elsőrendű kötelessége.

Kerekes Béla